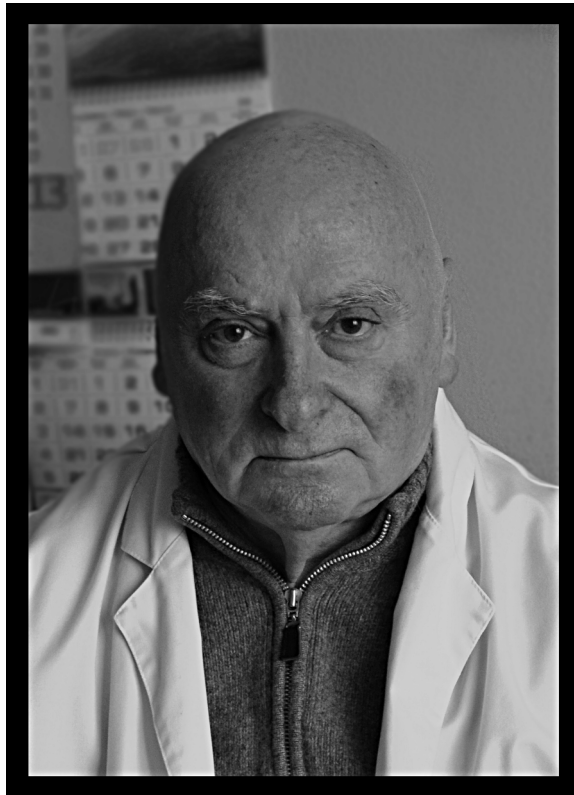

НЕКРОЛОГ

ВАЛЕРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ ОЛІЙНИК

9 вересня 2016 року на 76 році життя, після тривалої тяжкої хвороби, пішов з життя видатний Лікар-ендокринолог, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України Валерій Анатолійович Олійник.

Олійник В. А. народився 3 березня 1941 року у селі Надточаєвка Шполянського району Черкаської області у сім'ї військово-службовця. Після закінчення «з відзнакою» Надточаєвської середньої школи він вибирає шлях навчання лікарській справі та вступає у Чернівецький державний медичний інститут. Роки студентства (1959–1965 рр.) відзначені сумлінним навчанням, яке Валерій Анатолійович завжди поєднував з актив-

ними заняттями спортом — очолював збірну команду медичного Інституту з волейболу, не раз виборював золоті нагороди на обласних та республіканських змаганнях. У 1965 році закінчив «з відзнакою» Чернівецький державний медичний інститут за спеціальністю «лікувальна справа, працював лікарем-терапевтом у Глибоцькій райлікарні Чернівецької області. У подальшому був призваний на службу до лав Армії (1965–1966 рр.), вважав службу справою честі кожного громадянина. Після демобілізації Валерій Анатолійович продовжував роботу практичного лікаря — працював виїзним лікарем Київської станції «Швидка допомога» (1966–1967 рр.). З 1968 року

продовжив вдосконалення набутих за Інститутською лавою медичних знань, проходив післядипломну спеціалізацію за спеціальністю «неврологія» на кафедрі неврології Київської медичної академії післядипломної освіти. У тому же році був зарахований до клінічної ординатури за спеціальністю «нейроендокринологія» у Київський науково-дослідний інститут ендокринології та обміну речовин, очолюваний академіком Комісаренко В. П. Подальший лікарський та творчий шлях Валерія Анатолійовича був нерозривно пов'язаний саме з Інститутом ендокринології у якому обіймав посади від лаборанта із вищою освітою, клінічного ординатора, молодшого і старшого наукового співробітника, а з 1981 року очолив відділ загальної ендокринної патології.

Любов до ендокринології залишалась з ним все життя та стала основою для його творчого та наукового доробку. У 1972 році він блискуче захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук за темою «Глюкокортикоїдна функція наднирників при деяких формах ожиріння».

Наукова тематика відділу загальної ендокринної патології — тиреотоксикоз та його ускладнення, тому власні дослідження з цього напрямку лягли у основу дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора медичних наук за темою «Клініка, діагностика та лікування посттиреотоксичної енцефалооптальмопатії», блискучий захист якої відбувся у 1988 році. Усі роботи Валерія Анатолійовича мали чітку наукову та практичну спрямованість. У вітчизняних та закордонних наукових виданнях ним опубліковано більше 250 наукових праць, 9 монографій з питань клінічної ендокринології, 12 методичних рекомендацій та 2 винаходи. Під керівництвом Валерія Анатолійовича було підготовлено та захищено низку кандидатських (12) та докторську дисертації. Валерій Анатолійович щиро ділився набутим ендокринологічним досвідом та знаннями з широкими верствами практичних ендокринологів був активним лектором та доповідачем на конференціях та школах ен-

докринологів на теренах нашої держави та за її межами.

З 1981 по 2001 роки як головний ендокринолог МОЗ України очолював ендокринологічну службу. Як провідний фахівець був членом редколегії журналів «Лікарська справа», «Ендокринологія», «Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія», «Міжнародний ендокринологічний журнал».

Наукову роботу вдало поєднував з практичною. Проводив консультації в поліклініці інституту ендокринології, являвся штатним консультантом усіх медичних установ Державного управління справами, часто консультував інші медичні установи Києва і країни. Крім того, працював лікарем відділення радіаційної терапії інституту ендокринології, де проходять лікування хворі, прооперовані з приводу раку щитовидної залози (супресивна терапія тиреоїдними гормонами, радіойодтерапія метастазів диференційованого раку щитовидної залози).

Протягом останніх десятиліть — учасник спільного Україно-Американського (інститут раку США — м. Вашингтон, Колумбійський університет США) проекту «Дослідження раку та інших захворювань щитовидної залози в Україні в результаті аварії на Чорнобильській АЕС» на посаді заступника директора проекту з клінічних питань. Брав участь у обстеженні і лікуванні більше ніж 13 тисячного контингенту молодих пацієнтів із найбільш постраждалих під час катастрофи на ЧАЕС регіонів — Київської, Чернігівської і Житомирської областей — як у клініці інституту, так і за місцем проживання пацієнтів у складі виїзних бригад.

Нагороджений орденами «Знак почета» (за участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС) і «За заслуги» III ступеня. За великий вклад у розвиток сучасної ендокринології був удостоєний звання Заслужений діяч науки і техніки України.

Світла пам'ять про Валерія Анатолійовича Олійника назавжди залишиться у серцях та душах пролікованих їм хворих і лікарів-ендокринологів України.

ПРИСТУПЮК ОЛЕКСАНДР МАКСИМОВИЧ

25 серпня 2016 року перестало битися серце доцента кафедри ендокринології к. мед. н. Приступюка Олександра Максимовича.

Приступюк О.М. народився 30 жовтня 1949 року на Поділлі у селянській родині. Упродовж 1968–1971 років Олександр Максимович служив на Балтійському флоті. Служив чесно та віддано, за що був нагороджений медаллю «За військову доблесть». Після військової служби поступив на лікувальний факультет Київського ордена Трудового Червоного Прапора медичного інституту ім. акад. О.О. Богомольця, який і закінчив у 1978 році з відзнакою. Після чого був направлений на кафедру ендокринології

на наукову роботу. Кандидатську дисертацію захистив у 1985 році. За результатами роботи отримані авторські свідоцтва, медаль ВДНГ України. З того часу Олександр Максимович навчав студентів на кафедрі ендокринології у Національному медичному університеті ім. О.О. Богомольця. За участю Олександра Максимовича створені навчальні посібники та підручники з ендокринології. Він є співавтором підручників з ендокринології українською, російською та англійською мовами. Підручник з ендокринології визнаний НАМН України у 2009 році кращим навчальним підручником із клінічних дисциплін.

Окрім того, Приступюк О.М. про-

водив значну адміністративну діяльність. 1985–1996 був головним ендокринологом м. Києва, головним спеціалістом під час катастрофи на ЧАЕС. Він проводив широку просвітницьку та консультативну діяльність. Прочитано незчисленну кількість лекцій та здійснено консультативних прийомів лікарем О. М. Приступюком по всій території України.

Діяльність Олександра Максимовича відзначена почесними грамотами київського міського голови, Міністерства охорони здоров'я, Кабінету Міністрів України.

Кафедра ендокринології з глибоким сумом прощається зі своїм вірним товаришем і надійним колегою.

*Колектив кафедри ендокринології
Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця*

ВІТАЄМО!

**Маргарита Сергіївна Бірюкова
(до 80-річчя з дня народження)**

9 жовтня 2016 року відсвяткувала свій 80-річний Ювілей Маргарита Сергіївна Бірюкова — заслужений лікар України, кандидат медичних наук, співробітник Інституту проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України протягом майже 40 років, головний лікар клініки з 1995 року до 2001 року.

Бірюкова М. С. народилася у 1936 році в м. Харків. Дитинство та юність провела в м. Південний Харківського району. В 1953 році вступила до Харківського медичного інституту на санітарно-гігієнічний факультет. В 1960 році з відзнакою закінчила ХМІ і почала працювати в пологовому будинку №3 м. Харків, а в 1966 році була призначе-

на на посаду завідуючого жіночою консультацією цього пологового будинку, а також завідувала Міським кабінетом з лікування безплідності. В 1973 році захистила кандидатську дисертацію «Беременность и роды у женщин, лечившихся по поводу бесплодия» та отримала науковий ступінь кандидата медичних наук за фахом «акушерство і гінекологія». В період з 1971 до 1975 рр. працювала на посаді заступника головного лікаря з акушерства та гінекології міської лікарні №11 і паралельно виконувала обов'язки позаштатного спеціаліста з акушерства та гінекології Червонозаводського району Харкова.

В листопаді 1975 року почала працювати на посаді лікаря-гінеколога хірургічного відділення клініки Українського інституту ендокринології та хімії гормонів МОЗ України (зараз — ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України»), а з 1990 року до 2001 року була головним лікарем клініки інституту.

Як головний лікар клініки Маргарита Сергіївна доклала багато зусиль для поліпшення ендокринної допомоги в Україні, для зміцнення матеріально-технічної бази клініки, сприяла опануванню та впровадженню у практичну роботу нових методів обстеження та лікування хворих, приділяла велику увагу підвищенню кваліфікації лікарів, а також своєї особисто.

Бірюкова М. С. пропрацювала в медицині 50 років. За цей період проявила себе як висококваліфікований спеціаліст, що добре володіє методами обстеження та лікування гінекологічних захворювань, зокрема ен-

докринних, а також акушерської патології при ендокринних захворюваннях. Активно займалася науковою діяльністю. Має більше 60 наукових публікацій, співавтор двох монографій.

У віці 74 років Маргарита Сергіївна пішла на заслужений відпочинок. Проте в останні роки продовжує вести активний стиль життя, опублікувала чотири книги мемуарів «50 лет жизни в медицине», в яких описує не тільки свій досвід, а й спогади про роботу з колегами.

Досвід своєї роботи Бірюкова М. С. передала акушерам-гінекологам і ендокринологам практичної охорони здоров'я (консультативні огляди хворих в поліклініці та стаціонарі, читання лекцій на заняттях для лікарів Харкова та ін.).

Великий внесок Маргарити Сергіївни був відмічений нагородами. Зокрема, у 1972 році вона була нагороджена орденом «Знак пошани», з 1978 року — «відмінник охорони здоров'я», у 1997 році їй присвоєно звання «Заслужений лікар України», а у 2009 році за особистий внесок у розвиток медичної науки та практичної медицини, за багаторічну плідну працю та високий професіоналізм нагороджена Почесною грамотою Президії Академії медичних наук України.

Життєвий шлях Бірюкової Маргарити Сергіївни є прикладом для молодих лікарів та вчених.

Колектив Інституту проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України щиро вітає Маргариту Сергіївну з ювілеєм та бажає доброго здоров'я, щастя, енергії та довгих років життя.

АРИАН ПАВЛОВИЧ КАЛИНИН

28 октября, на 90-м году жизни после продолжительной болезни скончался выдающийся отечественный ученый, хирург-эндокринолог, доктор медицинских наук, профессор, член-корреспондент РАМН, заслуженный деятель науки РФ, почетный профессор 12 Медвузов и НИИ (4 из них в различных странах СНГ) **Калинин Ариан Павлович**.

Ариан Павлович родился 1 марта 1927 г. в городе Ардатове Симбирской губернии (ныне Республика Мордовия). В 1942 г. с отличием окончил Ардатовскую среднюю школу, а в 1947 с отличием Казанский медицинский институт. В 1947–50 гг. проходил клиническую ординатуру при одной из хи-

рургических кафедр этого института. На третьем году ординатуры защитил кандидатскую диссертацию. В 1950–60 гг. — ассистент кафедры хирургии Казанского института усовершенствования врачей. После прохождения Всесоюзного конкурса с 1960 по 1967 гг. — старший научный сотрудник хирургического отделения Всесоюзного института экспериментальной эндокринологии и химии гормонов МЗ СССР.

В 1967 г. защитил докторскую диссертацию «Хирургическое лечение болезни Иценко-Кушинга». С 1967 г. и до последних дней работал в Московском областном научно-исследовательском институте им. М. Ф. Владимирского (МОНИКИ). Сначала в долж-

ности старшего научного сотрудника хирургического отделения, а с 1972 г. в должности руководителя «самостоятельного» отделения хирургической эндокринологии. Специальным приказом МЗ РСФСР на это отделение были возложены функции Республиканского центра хирургической эндокринологии, а А. П. Калинин был назначен председателем проблемной комиссии по эндокринологии Ученого совета Министерства. Это позволило ему инициировать проведение Всесоюзных, Российских, Украинско-Российских симпозиумов, посвященных различным аспектам хирургической эндокринологии. Всего было проведено 26 симпозиумов председателем или сопредседателем, которых Ариан Павлович являлся. С 2014 г. за огромный вклад в развитие отечественной эндокринной хирургии ежегодные Российские симпозиумы по хирургической эндокринологии названы «Калининские чтения».

Основные научные направления А. П. Калинина — хирургия надпочечников, первичного и вторичного гиперпаратиреоза, щитовидной железы. А. П. Калинин автор 800 научных работ, в числе которых 32 монографий и руководств, обзоров, изданных отдельными книгами, сотен статей в периодической печати, пособий для врачей, учебных пособий. При его научной консультации и под его научным руководством выполнены 18 докторских и 43 кандидатские диссертации.

Ариан Павлович по праву считается патриархом отечественной хирургической эндокринологии. Он являлся членом международного общества хирургов-эндокринологов, долгие годы председателем научно-практического общества эндокринологов Московской области. Награжден медалью ордена «За заслуги перед Отечеством 2 степени», знаками отличия Губернатора Московской области. Большое внимание А. П. Калинин уделял подготовке высокопрофессиональных научных кадров, щедро делясь накопленным опытом с коллегами и проходящими обучение и подготовку докторами из различных регионов России, что позволило вывести специальность на современный мировой уровень. Ариан Павлович являлся образцом ученого с блестящей эрудицией и высокопрофессиональным отношением к своей собственной деятельности и работе коллег.

Светлая память об Ариане Павловиче навсегда сохранится в сердцах близких, учеников, коллег, друзей и пациентов. Выражаем глубокие соболезнования родным и близким.

Даний некролог наданий редакції нашого журналу співробітниками відділення хірургічної ендокринології МО МОНДКІ ім. М. Ф. Владимирського (м. Москва) — ми співчуваємо разом з Вами з приводу великої втрати.

Редакція журналу

ДО ВІДОМА АВТОРІВ

Журнал включено до Переліку фахових видань в галузі медицини (наказ МОЗ України від 29.09. 2014 р.) та біології (наказ МОЗ України від 29.12. 2014 р.)

Журнал «Проблеми ендокринної патології» приймає до друку роботи, які раніше не публікувалися в інших виданнях або в іншій редакції:

- огляди наукової літератури з актуальних проблем ендокринології;
- лекції для ендокринологів;
- статті і короткі повідомлення з питань патогенезу, діагностики, лікування і профілактики ендокринних захворювань і поєднаної патології у дітей та дорослих;
- клінічні випадки рідкісної ендокринної патології та синдромів з ендокринними проявами;
- матеріали з епідеміології ендокринних захворювань і організації спеціалізованої медичної допомоги;
- результати експериментальних досліджень з фізіології і патофізіології ендокринної системи;
- матеріали з розробки, біологічного та клінічного випробування нових лікарських засобів для лікування ендокринопатій і їх ускладнень.

Усі матеріали, подані до опублікування, підлягають рецензуванню та затвердженню Вченою радою Інституту.

Редакція залишає за собою право редакційної правки (без зміни суті), а також відхилення матеріалів, що оформлені без дотримання правил. Рукописи і інші носії інформації не повертаються. Гонорар авторам не сплачується.

Оформлення рукопису

1. Стаття може бути написана українською, російською або англійською мовою.

Текст друкується через 1,5 інтервали на аркуші формату А4 (верхнє та нижнє поле — 2,5 см, лівє поле — 3 см, правє поле — 1,5 см). Шрифт Times New Roman, 14 пунктів. Особливу увагу необхідно звернути на скорочення. Загальноприйняті абрєвіатури (ЕКГ, УЗД, ТТГ, ЛГ, ФСГ, НАДФ, цАМФ тощо) розшифровки не потребують. Способи введення препаратів (в/в, в/м, п/ш) скорочуютьсє. Всі інші назви

при першій згадці мають розшифровуватисє. Не вживати скорочень в назвах підрозділів статті, таблиць, рисунків, у висновках і резюме.

Обсяг статті не повинен перевищувати 15 сторінок з урахуванням таблиць, рисунків, переліку літератури і резюме. Сторінки позначаються єдиною наскрізною нумерацією. В статті допускається не більше 20 посилань на літературу.

Обсяг оглядової статті та лекції — до 25 сторінок з кількістю посилань не більше 70 джерел.

Випадки з практики — до 5 сторінок з кількістю посилань не більше 10 джерел.

2. Рукопис надсилається до редакції у 2-х примірниках. Оригінал підписується усіма авторами та візується дозволом до друку. Додаються:

- направлення до редакції, що завізовано підписом керівника установи;
- експертний висновок про можливість відкритого друку матеріалів;
- відомості про авторів (прізвище, ім'я, по батькові, вчена ступінь і звання, місце роботи, посада, адреса, телефон, факс, E-mail);
- електронний варіант статті у форматі RTF (Rich Text Format), що є повним аналогом друкарського варіанту. Не робити перенесення слів в текстовому редакторі. Малюнки представляються окремими файлами у форматі PDF, TIFF або PNG.

3. В межах якої наукової тематики виконана робота (державний реєстраційний №...). Автори повинні гарантувати відповідальність за все, що опубліковано в статті, а також відсутність конфлікту інтересів і власної фінансової зацікавленості при виконанні роботи та написанні статті.

Порядок подання рукопису

1. Назва статті (ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ).
2. Прізвище та ініціали автора (авторів).
3. Назва установи, де виконана робота (місто, де розташована установа). У тому випадку, якщо автори статті працюють у різних установах, необхідно з допомогою міток співвіднести кожного автора з його установою.

4. Вступ. Повинен містити стисло характеристику сучасного стану проблеми, аналіз досліджень за останні 10 років, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які опирається автор, основні висновки і порівняльний аналіз цих публікацій, постановку проблеми у загальному вигляді та її зв'язку із важливими науковими чи практичними завданнями; визначення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячена дана стаття, чітке обґрунтування актуальності, наукового і практичного значення роботи, новизни теми та мети дослідження.

5. Об'єкт (матеріали) і методи досліджень. Необхідно вказати процедури формування клінічних / експериментальних, контрольних груп, їх кількісну, статеву, вікову характеристику.

Для експериментальних досліджень необхідно навести вид тварин, породні, генетичні характеристики, умови їх утримання, метод евтаназії.

Для методів, які були застосовані в дослідженні, наводять назви використаних пристроїв і реактивів (в дужках вказують назву виробника і країни).

В разі застосування у дослідженні лікарських препаратів / хімічних сполук зазначають дозу, частоту і шляхи введення.

Назви хвороб наводять у відповідності до діючої Міжнародної класифікації, терміни — відповідно до діючої номенклатури.

Усі одиниці вимірювання наводять у відповідності до Міжнародної системи одиниць (СІ). Назви хімічних сполук повинні відповідати номенклатурним правилам, рекомендованим Міжнародним союзом теоретичної і прикладної хімії (ІЮПАК) і Міжнародним союзом біохімії (ІЮБ).

Необхідно вказати чи відповідали дослідження етичним нормам.

Посилаючись на використані статистичні методи, необхідно привести аргументи щодо адекватності їх в даному дослідженні. Необхідно позначити, в яких показниках представлені результати в тексті. Наприклад, «розраховані середня арифметична (\bar{X}), стандартне відхилення ($S_{\bar{X}}$), коефіцієнт кореляції Пірсона (r)», тощо.

При використанні статистичних програм вказувати номер ліцензії на її використання.

6. Результати дослідження та їх обговорення. Цей розділ інформує про отримані результати дослідження. Тут наводять виклад спостережень, результати досліджень, вимірювань, порівнянь, обліків та їх обговорення. Необхідно

вказувати наявність або відсутність статистичної значущості ефектів.

Великі обсяги інформації можуть бути представлені у вигляді таблиць, діаграм, графіків, які є матеріалом для описів і роздумів, обговорень і порівняння, тобто складати основний зміст даного розділу статті. Весь ілюстративний матеріал повинен бути описаний і інтерпретований у тексті.

Уникайте повторів у тексті розділу, якщо вони вже внесені в таблиці або рисунки. Обмежуйте кількість рисунків тільки тими, які є вкрай необхідними для опису результатів проведеного дослідження.

В обговоренні результатів дослідження слід представити детальний аналіз отриманих даних і їх порівняння, співставлення з даними сучасної літератури:

— всі результати, що підлягають обговоренню, повинні відображати тільки власні спостереження і досліді;

— порівнювати їх необхідно з даними, отриманими іншими авторами, з обов'язковим посиланням на використані джерела;

— якщо результати суперечать або не повністю співпадають з даними інших авторів, вказують можливі причини такої розбіжності:

— у розділі уникайте повторення результатів дослідження та інформації, поданої у вступі;

— акцентуйте увагу на нових важливих аспектах даного дослідження, а також подальшого можливого використання виявлених фактів.

7. Таблиці і рисунки повинні доповнювати, а не дублювати текст. Відтворення одного і того ж матеріалу у вигляді таблиць і рисунків не допускається. Таблиці повинні мати номер і назву без скорочень. Під таблицею розміщують примітку з поясненням усіх статистичних показників і скорочень, що в ній наведені, які не вказані в списку скорочень. Таблиці розташовувати тільки в книжковій орієнтації з дотриманням полів. На паперових носіях розміщувати таблиці та рисунки необхідно після згадування їх у тексті.

Кольорові растрові зображення повинні мати роздільну здатність не менше 300 dpi, чорнобілі (grayscale) — 600 dpi. Векторні зображення не повинні містити шрифтів.

Хімічні і математичні формули подаються за текстом.

8. Висновки. У висновках наводять короткі формулювання результатів роботи, що відповідають меті дослідження і поставленим завданням, у вигляді стисло викладених пунктів.

У цьому розділі так само можуть бути представлені перспективи майбутніх досліджень.

Якщо в роботі не можна чітко сформулювати висновки, то рекомендується виділити рубрику «Висновок», що відрізняється трохи більш загальними міркуваннями, де стисло викласти основні моменти.

9. Перелік літератури. Оформлюється за ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006. Наводиться на окремих сторінках у відповідності до згадування у тексті. Номера посилань вказують за текстом у квадратних дужках.

10. Резюме. Складається українською, російською та англійською мовами з точним перекладом і містить: повну назву статті, ініціали та прізвища авторів, назву та місцезнаходження установи, де виконана робота, електронну адресу авторів. Авторське резюме повинно виконувати функцію незалежного від статті джерела інформації (текст — 50–100 слів).

11. Ключові слова. Перелік повинен мати не більше 5 ключових слів і бути представлений трьома мовами (українською, російською і англійською).

12. Подяка. Якщо необхідно, в даному розділі автор зазначає інформацію про організації або фізичних осіб, за підтримки яких були проведені ці дослідження. Тут вказуються особи, які брали участь у проведенні експериментів, чи внесли суттєвий внесок в роботу, але не являються її авторами (технічний персонал, лаборанти, співробітники іншої установи тощо). Посилаючись на грант, вкажіть обов'язково назви фонду, назву гранту і / або його номер.

Матеріали надсилати за адресою:

Редакція журналу «Проблеми ендокринної патології»

вул. Алчевських, 10

61002, м. Харків, Україна

E-mail: journal@iper.com.ua